

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

Közgazdaság- és Regionális
Tudományi Kutatóközpont

SZAKPOLITIKAI
ELEMZÉS

N°9

Hogyan jelennek meg a települési és területi önkormányzati érdekek az Európai Parlamentben?

• Brucker Balázs

2026. május

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az Európai Unió szakpolitikáinak jelentős részét helyi és regionális önkormányzatok hajtják végre, ezért kulcsfontosságú kérdés, hogy a szubnacionális érdekek milyen módon jelennek meg az uniós döntéshozatalban. Az elemzés az Európai Parlament (EP) szerepét vizsgálja ebben a folyamatban.

A tanulmány rámutat, hogy az EP – közvetlen demokratikus legitimitációja és nyitott intézményi működése révén – az egyik legfontosabb csatorna a helyi és regionális érdekek uniós szintű megjelenítésére. A képviselői tevékenység, a szakbizottsági munka, valamint a félformális és informális együttműködési fórumok egyaránt hozzájárulnak a szubnacionális érdekek becsatornázásához.

A kutatás alapján az EP különösen fontos szerepet tölt be ott, ahol a tagállami és helyi szint között érdekellentét áll fenn, mivel az uniós intézmények közül az egyik leginkább hozzáférhető fórumot kínálja az önkormányzati szereplők számára.

MÓDSZERTAN

A tanulmány az Európai Parlament működésének és a szubnacionális érdekek európai szintű megjelenítésének vizsgálatakor több forrásra támaszkodik. Az elemzés alapját uniós jogszabályok és európai parlamenti dokumentumok vizsgálata, valamint európai parlamenti képviselőkkel, kabinetfőnökökkel és más uniós szereplőkkel készült félstrukturált interjúk képezik.

Az interjúk a 2019 és 2024 közötti EP-ciklusban készültek, és kvalitatív módon járulnak hozzá annak feltárásához, hogy a formális intézményi csatornák mellett milyen félformális és informális mechanizmusok segítik a szubnacionális érdekek becsatornázását az európai parlamenti döntéshozatalba.

HÁTTÉR

Az európai integráció előrehaladásával az uniós döntések egyre jelentősebb hatást gyakorolnak a települési és területi önkormányzatok működésére és feladatellátására. A szakpolitikai végrehajtás jelentős része az önkormányzatok szintjén történik, ezért a szubnacionális szereplők érdekei egyre hangsúlyosabban jelennek meg az uniós politikai térben.

Ezzel párhuzamosan két strukturális probléma is megjelent:

- **menedzserdeficit**, amely az uniós intézmények korlátozott végrehajtási kapacitására utal,
- **demokráciadeficit**, amely az uniós döntéshozatal és az állampolgárok közötti távolságot jelöli.

Az Európai Parlament ebben a kontextusban kulcsszereplővé vált, mivel – a legtöbb területen – **társdöntéshozóként** közvetlen hatással van az uniós jogalkotásra, és egyben demokratikus legitimációval is rendelkezik.

FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK

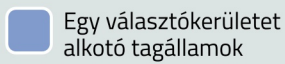
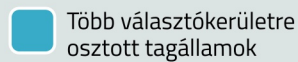
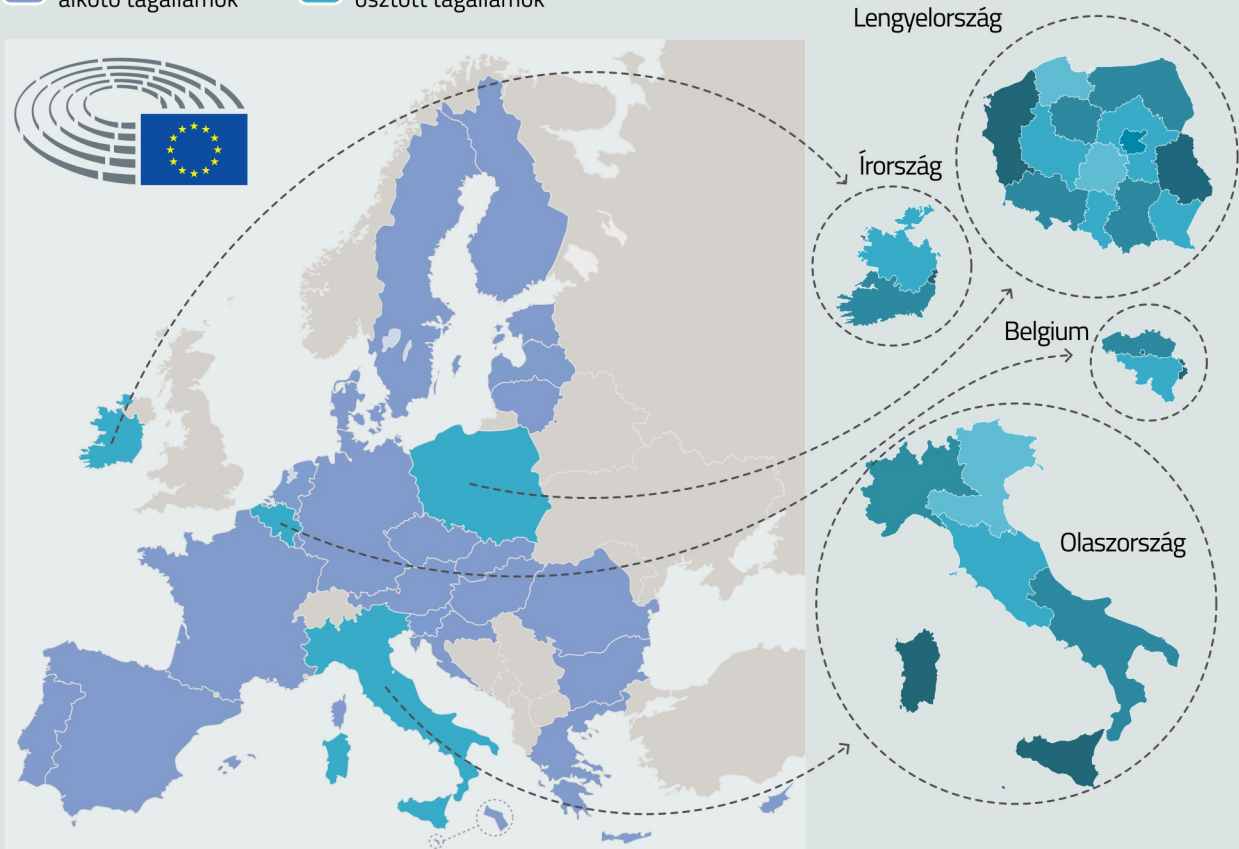
1. A területi kötődés erős szerepet játszik a képviselői tevékenységben

A kutatás szerint az EP-képviselők jelentős része parlamenti munkájában – különösen az írásbeli kérdésekben – gyakran foglalkozik saját választókerületéhez vagy szűkebb földrajzi egységéhez kapcsolódó ügyekkel is.

2. Regionális választási rendszerek hatása

Azokban a tagállamokban, ahol regionális választási körzetek működnek (Belgium, Lengyelország, Olaszország, Írország), a képviselők erősebben kötődnek saját térségükhöz, és ennek következtében aktívabban jelenítik meg annak érdekeit az Európai Parlamentben.

AZ EURÓPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁSOK VÁLASZTÓKERÜLETI TÉRKÉPE, 2024

Egy választókerületet alkotó tagállamokTöbb választókerületre osztott tagállamok

Forrás: Európai Parlament

3. A kettős mandátum hatása

Az EP-mandátum és az önkormányzati tisztségek párhuzamos betöltése további intézményi beágyazottságot teremt, ami szintén növeli a helyi és regionális érdekek megjelenítésének valószínűségét.

4. A szakbizottságok kulcsszereplők a jogalkotásban

A jelentéstevők (az illetékes szakbizottságban egy adott jogalkotási javaslat vagy jelentés előkészítéséért felelős képviselők) és az árnyék-jelentéstevők (az EP politikai csoportjai által kijelölt képviselők, akik a jelentéstevő munkáját követik és befolyásolják, saját frakciójuk álláspontját képviselik, módosítókat nyújtanak be, és részt vesznek a kompromisszumos szövegek kialakításában) meghatározó szerepet töltenek be a jogszabályok formálásában, így fontos csatornái a települési és területi önkormányzati érdekek megjelenítésének.

5. A félformális és informális fórumok rugalmas érdekérvényesítési tereket biztosítanak

A közös munkacsoportok (az Európai Parlamentben működő, különböző politikai csoportokhoz tartozó képviselőket tömörítő tematikus együttműködési fórumok, intergroupok) és az informális munkacsoportok fontos szerepet töltenek be a szakpolitikai egyeztetésekben és a szubnacionális érdekek Európai Parlamentbe történő becsatornázásában. Az interjúk alapján ezek a fórumok rendszeresen kapcsolatban állnak az önkormányzati ernyőszervezetekkel is, így fontos csatornát jelentenek a szubnacionális érdekek becsatornázásában.

● AZ EP KÖZÖS MUNKACSOPORTJAINAK (INTERGROUPOK) TEMATIKUS TÉRKÉPE

- Mivel foglalkozik a munkacsoport?
 Szubnacionális fókusz

Korrupció elleni küzdelem ☐		Fenntartható állattenyésztés ☐
Rasszizmus elleni küzdelem, sokféleség ☐		LMBTIQ+-ügyek ☐
A versenyképes és fenntartható EU-t szolgáló beruházások vonzása ☐		Mentális egészség ☐
Biológiai sokféleség, vadászat, vidék ☒		Rendőrség ☐
Rák és ritka betegségek ☐		Reziliencia, katasztrófavédelem, polgári védelem ☐
Gyermekek jogai ☐		Tengerek, folyók, szigetek, part menti területek ☒
Közel-Keleten élő keresztények ☐		Az égbolt és a világűr ☐
Kohéziós politika, legkülső régiók ☒		Kis- és középvállalkozások ☐
Népességpolitika ☐		Szociális gazdaság, általános érdekű szolgáltatások ☐
Fogyatékosügy ☐		Szakszervezetek ☐
Az európai kulturális örökség, a Szent Jakab-út és egyéb európai kulturális útvonalak ☐		Hagyományos kisebbségek, nemzeti közösségek és nyelvek ☒
Szegénység elleni küzdelem ☐		Az Izraelre és Palesztinára vonatkozó kétállami megoldás ☐
A vallás, a meggyőződés és a lelkiismeret szabadsága ☐		Állatjólét és állatok védelme ☐
Az oktatás és a készségek jövője a versenyképes Európáért ☐		Bor, minőségi élelmiszerek és szeszes italok ☐

● Forrás: Európai Parlament

SZAKPOLITIKAI JAVASLATOK

1. Az Európai Parlament mint társdöntéshozó

- Mivel az Európai Parlament a legtöbb szakpolitikai területen az EU Tanácsával egyenrangú társdöntéshozó, kiemelten fontos, hogy az önkormányzatok az EP-be is aktívan becsatornázzák érdekeiket.

2. Együttműködés az EP félformális és informális testületeivel

- Az Európai Parlament formális csatornái (politikai csoportok, szkbizottságok) mellett kiemelt jelentőséggel bírnak a félformális (közös munkacsoportok) és informális (informális munkacsoportok) fórumok is, amelyek további lehetőséget biztosítanak a szubnacionális érdekek becsatornázására.
- E fórumok eléréséhez célszerű vagy közvetlen EP-képviselői kapcsolatok kialakítása, vagy önkormányzati ernyőszervezeti tagságon keresztüli részvétel a közös munkacsoportok munkájában.

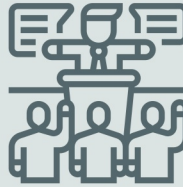
AZ EURÓPAI PARLAMENT INTÉZMÉNYI ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉSI CSATORNÁI

FORMÁLIS CSATORNÁK

Plenáris ülés

Politikai csoportok

Szkbizottságok

FÉLFORMÁLIS CSATORNÁK

Közös
munkacsoportok
(intergroupok)

INFORMÁLIS CSATORNÁK

Informális
munkacsoportok

3. Együttműködés az Európai Parlament jelentéstevőivel és árnyék-jentéstevőivel

- A szakbizottsági munka során kiemelt jelentőségű a jelentéstevőkkel és az árnyék-jentéstevőkkel való közvetlen kapcsolatfelvétel, mivel ők kulcsszerepet töltenek be a jogszabálytervezetek tartalmának alakításában.

4. Politikai és területi szempontok az EP-kapcsolatokban

- Az európai parlamenti képviselőkkel való együttműködés során célszerű előnyben részesíteni az adott városhoz vagy térséghez kötődő képviselőket, ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a politikai hovatartozás jelentősen befolyásolhatja az együttműködés hatékonyságát.

5. Regionális választási körzetek létrehozása

- Az uniós döntéshozók számára a polgárok és az uniós döntéshozatal közötti távolság csökkentése érdekében – az Európai Parlament 1998-as javaslatával összhangban – indokolt a 20 millió főnél népesebb tagállamokban regionális választási körzetek létrehozása. Megfontolandó továbbá a 20 milliós küszöb 10 millióra történő csökkentése.
- A választókerületek kialakításakor az etnikai és földrajzi viszonyok mellett a szocio-ökonómiai sajátosságok figyelembevétele is szükséges.

ÖSSZEGZÉS

Az Európai Parlament a szubnacionális érdekek uniós szintű megjelenítésének egyik legfontosabb intézménye. Demokratikus legitimitációja, szervezeti nyitottsága és sokszintű működése révén képes hidat képezni a helyi és az európai döntéshozatal között.

A különböző formális, félformális és informális csatornák együtt olyan komplex érdekérvényesítési rendszert alkotnak, amelyben a helyi és regionális szereplők hatékonyan tudják képviselni saját érdekeiket az uniós politikai térben.

SZAKIRODALOM

- Brucker B. (2022a). Az Európai Parlament szerepe a szubnacionális érdekek képviseletében. *Politikatudományi Szemle*, 31(1), 99–124. > [Link](#)
- Brucker B. (2022b). Az Európai Parlament közös munkacsoportjainak (intergroupjainak) szerepe a területi érdekérvényesítésben. *Tér és Társadalom*, 36(4), 3–31. > [Link](#)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A 146411 számú projekt a Kulturális és Innovációs Minisztérium Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott támogatásával, a K-23 pályázati program finanszírozásában valósult meg.

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

Az ELTE Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpontot három intézmény, a Közgazdaság-tudományi Intézet, a Regionális Kutatások Intézete és a Világgazdasági Intézet alkotja.

- Cím: 1097 Budapest Tóth Kálmán u. 4.
- Postacím: 1097 Budapest Tóth Kálmán u. 4.
- Telefon: (+36-1) 224 6700
- E-mail: titkarsag@krtk.elte.hu
- Web: www.krtk.elte.hu